

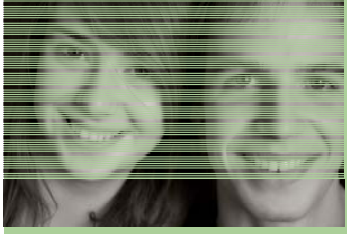
Paula Caleca Costa Hallberg

paula.hallberg@skolverket.se

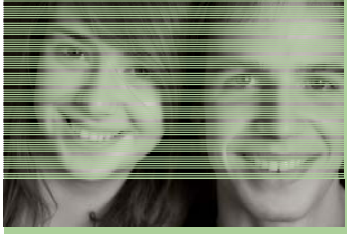
Skolverket

Utvecklingsavdelningen

Enheten för kvalitetsutveckling



- **Regeringsuppdraget**
- **Tre nivåer**
- **Skollagen SFS 2010:800**
- **Stödmaterial**

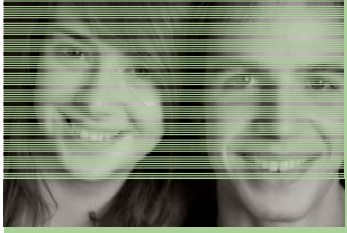


Regeringsuppdrag U2006/9049/S Jämställdhetsinsatser i skolan



Jämställdhetssatsningar i skolan 2008-2010

Uppdrag att planera och genomföra insatser i syfte att främja jämställdhet i grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen samt att genomföra utvecklingsinsatser inom jämställdhetsområdet.



Jämställdhet i skolan



Könsmönster i studie- och yrkesval

Avhopp från gymnasieskolan

Främja psykisk hälsa

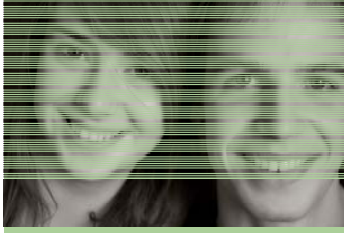
Jämställdhet



Könsskillnader i utbildningsresultat

Hedersrelaterat våld
och förtryck

Sex och samlevnadsundervisning



Fortbildning



- **Rektorer och Skolledare:**
Hedersrelaterad problematik- om skolans ansvar och möjligheter
Umeå, Uppsala, Karlstad, Linköping, Göteborg, Malmö,
Linnéuniversitetet, Skolverket Stockholm
- **Lärare och studie- och yrkesvägledare:**
 - Jämställdhet i skolan, 7,5 hp
 - Jämställdhet och hedersrelaterat förtryck i skolans värld, 7,5 hp, Sthlm
 - Samarbete med föräldrar i förskola och skola, 7,5 hp, Örebro
- **Skolpersonal:**
Sex- och samlevnadsundervisning 7,5 hp
- **Nationella konferenser under 2010;**
 - ”Inget slår en skicklig lärare” maj-okt 2010,
 - ”Elevhälsans och skolans uppdrag” nov-dec 2010



Foto: Stina Bråckman

Jämställdhet i skolan

- skolpraktik och forskningsperspektiv. 7,5 hp

Fortbildning för lärare inom förskola, grund- och gymnasieskola, vuxenutbildning och högskola samt studie- och yrkesvägledare

Kursens innehåll:

- Kunskap om teorier inom det genusvetenskapliga forskningsfältet
- Granskning av egna värderingar och föreställningar
- Analys och problematisering av den egna verksamheten ur ett jämställdhetsperspektiv

Kursen startar hösten 2009 vid flera lärosäten i landet

Läs mer och anmäl dig på:

www.skolverket.se/jamstalldhet

Skolverket



Foto: Stina Bråckman

Sex- och samlevnadsundervisning

- skolpraktik och forskningsperspektiv. 7,5 hp

Fortbildning för personal inom grund- och gymnasieskola

Kursens innehåll:

- Teorier och forskningsperspektiv inom kunskapsområdet sex och samlevnad
- Didaktiska perspektiv på olika arbetssätt
- Sex och samlevnad integrerat i olika ämnen
- Kvalitetsarbete för ökad likvärdighet

Kursen startar hösten 2009 vid flera lärosäten i landet

Läs mer och anmäl dig på:

www.skolverket.se/jamstalldhet

Skolverket



Fortbildning för rektorer



Foto: Stina Brockman

Till skolledare:

Fortbildning om hedersrelaterad problematik

- om skolans ansvar och möjligheter

Innehåll:

- Aktuella perspektiv inom kunskapsområdet
- Kunskap för att i tid se signaler om utsatthet
- Analys och problematisering av den egna verksamheten i förhållande till hedersrelaterad problematik
- Beredskap att agera i olika situationer

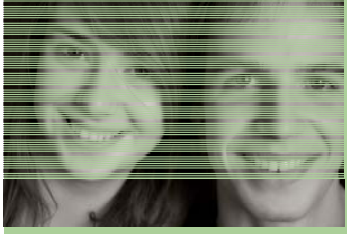
Fortbildningen ges under 2010 på flera orter i landet

Anmälan mellan den 9 februari och den 31 mars

Läs mer och anmäl dig på:

www.skolverket.se/heder

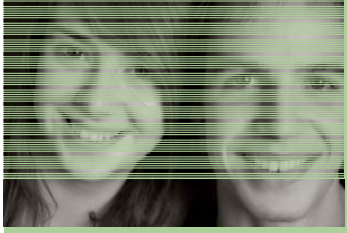
Skolverket



Hedersrelaterad problematik



Erbjuda skolledare i grund- och gymnasieskolan fortbildning i hur skolan kan arbeta med frågor om hedersrelaterat våld och förtryck inom ramen för sin verksamhet.

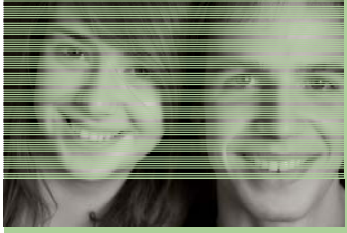


Fortbildningens syfte och mål



Att skolledaren ökar sin kännedom om de skilda perspektiv som kunskapsområdet rymmer.

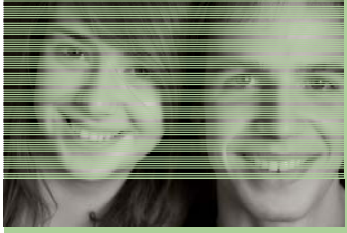
Därvid utvecklar skolledaren sin medvetenhet om egna och medarbetares föreställningar och förhållningssätt samt ökar sin beredskap att handla.



Fortbildningens syfte och mål



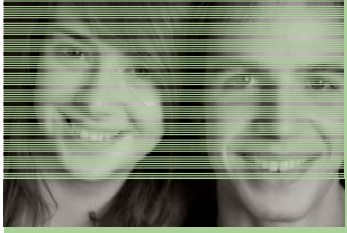
- 1: Skolledarens uppdrag innebär att hävda läroplanen, barnkonventionen och varje elevs rätt till undervisning och ett liv fritt från kränkningar. Det förutsätter ett förebyggande arbete med ett interkulturellt perspektiv tillsammans med skolpersonal, elever och föräldrar.**
- 2: Skolledaren ska öka sin kompetens att tolka signaler och skärpa sin blick för elevers utsatthet för att leda skolans utveckling av sådana processer och stödfunktioner som krävs för arbete med hedersrelaterat våld och förtryck.**
- 3: Skolledaren ska skapa en beredskap för att bedöma och agera i akuta situationer.**



Ett arbete på tre nivåer



- 1. Värdegrundsarbete**
- 2. En blick för utsatthet**
- 3. När situationen är akut**

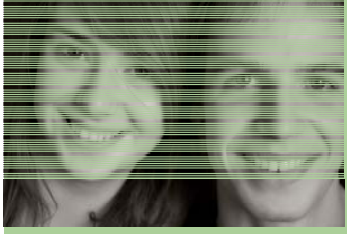


1. Värdegrundsarbete



Läroplansuppdraget.

- Undervisa om frågor som rör sexualitet, samlevnad och jämställdhet;
- diskutera demokrati och mänskliga rättigheter
- tidigt skapa bra relationer med föräldrar.



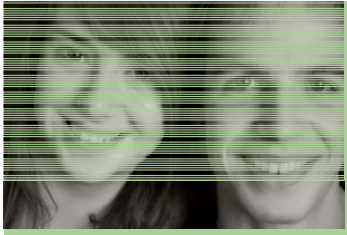
Att främja jämställdhet i skolan



”Skolan skall aktivt och medvetet främja kvinnor och mäns lika rätt och möjligheter.

Det sätt på vilket flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan, och de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt.”

Lpo 94



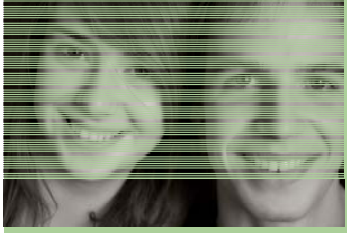
Att främja jämställdhet i skolan



”Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster.

Den skall därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet.”

”Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter.”



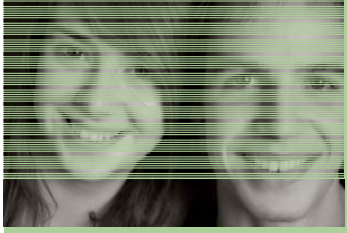
2. Blick för utsatthet



Att våga se, lyssna och bli uppmärksam på tecken på svårigheter som eleven är i.

Internt samarbete: Elevhälsa, lärare och skolledning behöver ha en gemensam strategi och policy hur de ska agera.

Externt samarbete: Upparbetade kontakter med socialtjänst, polis, ungdomsmottagning, barn- och ungdomspsykiatri, tjej- och kvinnoorganisationer

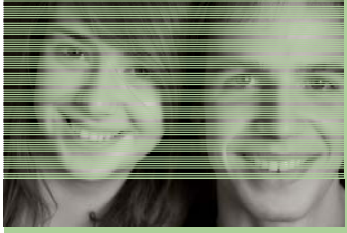


3. När situationen är akut



Hotbild av förtryck och våld, risk att bli gift mot sin vilja

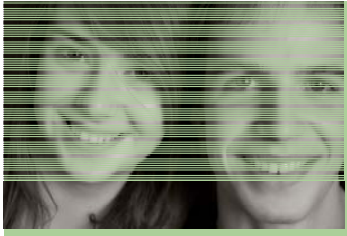
- väl uppbyggt samarbete med socialtjänst och kommunikation mellan elevhälsans personal och skolledning.**
- kunskap om hur man ska agera i en akut situation. Samverkan måste byggas upp när inga problem ännu finns.**
- lyssna till flickans eller pojkens berättelse. Flickan eller pojken är den som vet om hotet är reellt.**



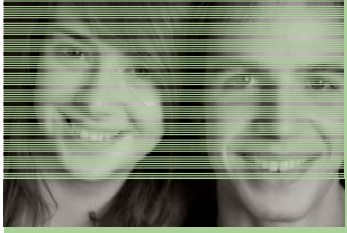
Ett arbete på tre nivåer



- 1. Värdegrundsarbete**
- 2. En blick för utsatthet**
- 3. När situationen är akut**



Skollagen SFS 2010:800

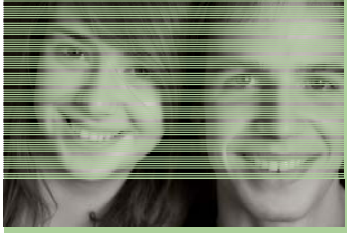


Skollagen SFS 2010:800



**Träder i kraft 1 augusti 2010 och
tillämpas på utbildningar från och
med den 1 juli 2011.**

**Tillämpas på vuxenutbildningen från
och med den 1 juli 2012.**

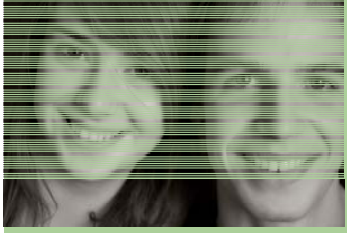


Vad skiljer sig?



Reglerna om befrielse från obligatoriska inslag i undervisningen utformas väsentligt mer restriktivt än i dag.

För att betona att befrielse endast ska komma i fråga i undantagsfall, ska befrielse bara kunna medges när det finns synnerliga skäl.



Skollagen 2010:800

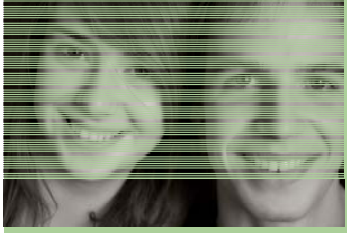
7 kap. 19§ Befrielse

(Lagtext)



19 § En elev i en skolform som avses i 17 § (grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan) får på begäran av elevens vårdnadshavare befrias från skyldighet att delta i obligatoriska inslag i undervisningen om det finns synnerliga skäl. Ett sådant beslut får endast avse enstaka tillfällen under ett läsår.

Rektorn beslutar om befrielse. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta sådana beslut.

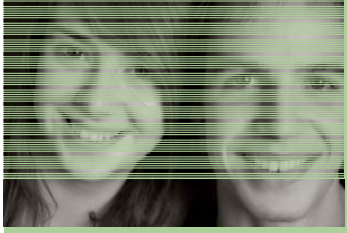


Proposition 2009/10:165

(Motivtext sid. 340-341)



- ”Av gällande skolförfattningar framgår att undervisningen i skolan ska vara allsidig och saklig samt utformas så att alla elever kan delta, oberoende av elevens och elevens vårdnadshavares religiösa eller filosofiska uppfattning.”
- ”I skollagen och läroplanerna understryks vikten av en dialog mellan skola och vårdnadshavare. Genom en förtroendefull och fungerande dialog med hemmen kan skolan skapa förståelse för skolans verksamhet och för olika inslag i undervisningen.”



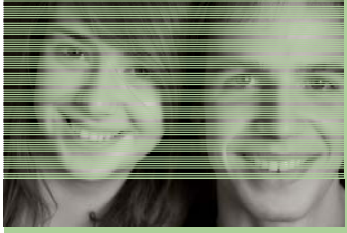
Proposition 2009/10:165

(Motivtext sid. 340-341)



”Skolan bör också tillfälligtvis, om det är rimligt, kunna använda gruppindelning eller andra organisatoriska och pedagogiska åtgärder för att undvika att känsliga situationer uppstår för enskilda elever eller grupper av elever. Det kan t.ex. avse simundervisning där flickor och pojkar skiljs åt.”

”Undervisningen ska dock bedrivas i enlighet med den värdegrund som finns i läroplanerna. Därmed ska det inte förekomma inslag som kan uppfattas som kränkande för någon.”



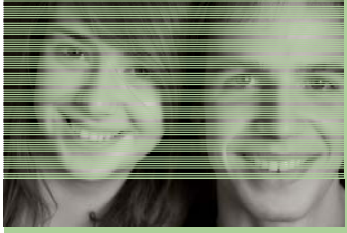
Proposition 2009/10:165

(Motivtext sid. 340-341)



”För att betona att befrielse bara ska komma i fråga i sådana undantagsfall ska befrielse bara kunna medges när det finns synnerliga skäl. Kravet på synnerliga skäl innebär att skälen för befrielse måste vara mycket starka. - - -

I enstaka fall kan det vara rimligt att en elev som ligger långt före i sin kunskapsutveckling och har nått kunskapskraven befrias från vissa inslag i undervisningen.”



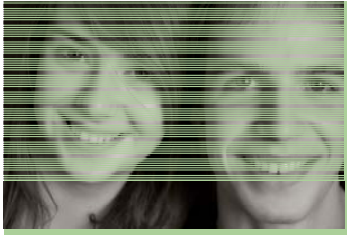
Skollagen SFS 2010:800 om elevhälsa



En stärkt rätt till tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator inom elevhälsan.

Bestämmelser om en samlad elevhälsa med förebyggande och hälsofrämjande insatser och omfattar personal som har medicinsk, psykologisk, psykosocial och specialpedagogisk kompetens.

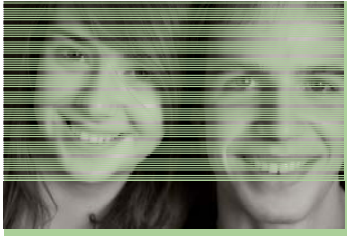
Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål



Webbplatsens innehåll

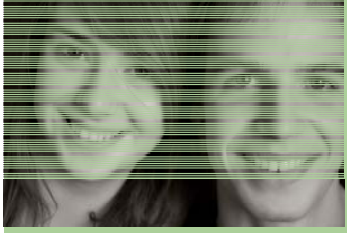


www.skolverket.se/jamstallidhet



Stödmaterial och andra publikationer från Skolverket

**Jämställdhet, Sex och samlevnad,
Hedersrelaterad problematik, Samverkan
Likabehandling**



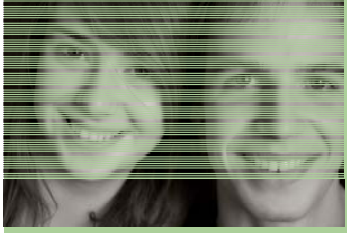
Samverkan



Publikationer på
www.skolverket.se/samverkan

Kraften av samverkan
Erfarenheter av samverkan

Film från konferens sept. 2009
<http://www.skolverket.se/sb/d/3484/a/19067>



Hedersrelaterad problematik

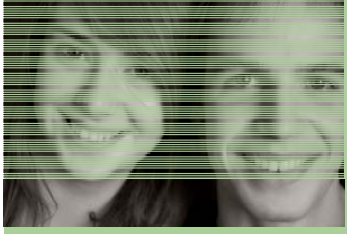


[Publikationer på www.skolverket.se/heder](http://www.skolverket.se/heder)

***Till rektor - om din skolas ansvar och
möjligheter i frågor om heder, familj, kön
och makt.***

***Vi lämnar till skolan det käraste vi har... om
samarbete med föräldrar - en relation som
utmanar.***

Starkare än du tror.



Sex och samlevnad

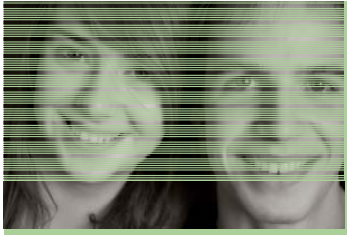


Publikationer på

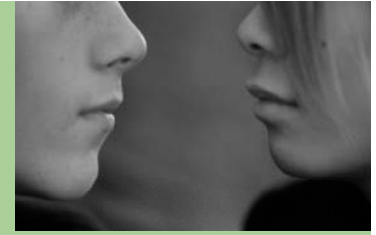
www.skolverket.se/jamstallidhet

***Hela livet – 50 år med sex och
samlevnadsundervisningen***

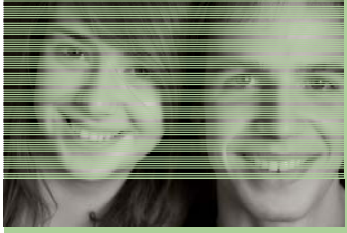
***En granskning av metodböcker i sex och
samlevnadsundervisningen***



Värdegrund och likabehandling



En [värdegrundsportal](#) lanseras på
Skolverkets webbplats inom kort



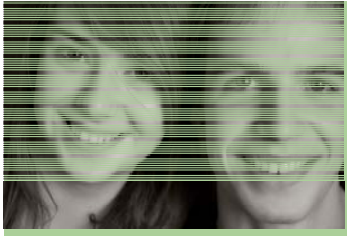
Jämställdhet i skolan



[Skolverket.se/jamstallldhet](https://skolverket.se/jamstallldhet)

[Skolverket.se/heder](https://skolverket.se/heder)

[Skolverket.se/elevhalsa](https://skolverket.se/elevhalsa)



Paula Caleca Costa Hallberg
paula.hallberg@skolverket.se

Skolverket
Utvecklingsavdelningen
Enheten för kvalitetsutveckling